

Zondag 11 oktober 2020

28^e zondag door het jaar

Lezingen: Jesaja 25:1, 4-9, Mattheus 22:1-14

Welkom

Ook al bent U weer op afstand, ik verwelkom U van harte bij deze viering. Wij zijn bijeen in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. God brengt ons samen en overbrugt de afstand tussen ons met zijn aanwezigheid.

Vorige week zondag, op het feest van Sint Franciscus, heeft Paus Franciscus zijn nieuwste rondschrijven gepubliceerd. Deze encycliek opent met woorden van Sint Franciscus 'Fratelli Tutti', alle broeders. Sint Franciscus als de patroon van alle broeder- en zusterschap dat grenzen van taal, cultuur, religie en nationaliteit overschrijdt.

Paus Franciscus werkt dat vervolgens uit in alle aspecten van het sociale en maatschappelijk leven, de opvang van vluchtelingen en migranten, de noodzaak bezit te zien als iets wat ten dienst van het welzijn van allen is bedoeld, de openheid voor gesprek en dialoog tussen volkeren en culturen, en de oproep om politiek te bedrijven in diezelfde geest van broederschap en zusterschap.

Christelijke broederschap herkent in ieder mens het evenbeeld van God. Dat is de basis van ons samen leven. Dat broeder en zusterschap is een gave en een opgave.

Overweging

Uitgenodigd worden voor een feest, daar gaat het in het evangelie van vandaag over en ook de eerste lezing van Jesaja gaat over een feestmaal dat Jahweh aanricht voor alle volkeren. Nu worden we in deze corona-tijd niet meer vaak uitgenodigd voor een feestje, maar dat maakt de lezingen van vandaag niet minder actueel of relevant.

Uitnodigingen voor een feest verstuur je als je iemand wilt laten delen in je eigen vreugde. Een huwelijk, een verjaardag, een jubileum, een open huis, het zijn allemaal gelegenheden waar je anderen wilt laten meedelen in datgene wat jou aan goeds ten deel valt. Je houdt het niet voor jezelf en je bent ook niet bang dat door het te delen jouw eigen vreugde vermindert. Integendeel: als je die blijde momenten deelt worden ze alleen maar fijner. Door te delen nemen ze toe in plaats van dat ze afnemen.

De uitnodiging die de koning verstuurt in het evangelie heeft hetzelfde doel: deel in mijn vreugde, onze vreugde bij dit bruiloftsmaal van mijn zoon. Dan is het nogal een afknapper als de uitnodigingen bot wordt afgewezen: we hebben geen zin om te komen. De koning laat het er niet bij zitten. Hij stuurt nieuwe dienaars uit en voegt er urgentie aan toe: de tafel is gedekt, het eten staat klaar, kom nou. Maar de gasten hebben belangrijkere dingen te doen, zo staat er: bezit en zaken vragen de aandacht. De mensen zonder goede reden vinden dat die dienaren zich niet met hun leven moeten bemoeien.

Maar opnieuw laat de koning het er niet bij zitten. Hij heeft wel in de gaten dat de mensen waarvan hij dacht dat ze in zijn vreugde wilden delen, dat hij die niet meer hoeft te vragen. Ga maar naar de hoeken en straten de kruispunten van de wegen en haal iedereen die in mijn vreugde wil delen. Zo gebeurt en dan blijkt dat de zaal vol raakt.

En daarbij staat iets dat mijn aandacht vasthield: *Die dienaars ging naar de wegen en bracht iedereen mee die ze tegenkwamen, slechten en goeden; en de bruiloftsmaal liep vol met gasten.*

Zou de koning opgehouden zijn met kieskeurig te zijn? Dacht hij: het zal me niet gebeuren dat mijn feestmaal niet vol is, maakt niet uit wie er komt, haal ze naar binnen?

Dat goeden en slechten worden uitgenodigd en aan mogen zitten aan het feestmaal van de koning lees ik met de gedachte dat wij niet eerst goed hoeven te zijn om bij Hem te mogen horen. Wij hoeven ons niet eerst te bewijzen om God-waardig te zijn. Ons leven is geen lange weg van laten zien dat wij het waard zijn om zijn gasten te zijn. Het is als in de ontmoeting van Jezus met de publieke vrouw en met de tollenaar. Zij worden door hem uitgenodigd om bij hem te horen. In die ontmoeting wordt hun leven vernieuwd en op het spoor van God gezet. Het is als de ontmoeting tussen de verloren zoon en zijn Vader. Het gaat om onvoorwaardelijke barmhartigheid van God. Echt onvoorwaardelijk: we hoeven niet eerst aan allerlei voorwaarden te voldoen om het waard te zijn.

Het gaat maar om één ding: oprecht verlangen om bij Hem te zijn. Het gaat er niet om goed of slecht, het gaat erom of je werkelijk van harte bij het feest wilt horen. Dat verlangen vindt de koning bij de mensen die niet in het centrum staan, mensen van gewicht, met belangrijke posities en zaken. Het zijn de mensen langs de kant van de weg, bij wie het verlangen leeft deel te zijn van het koninkrijk Gods.

Dat lees ik ook in dat korte stukje over de man zonder bruiloftskleed waarmee dit verhaal afsluit. Dat klinkt raar en onlogisch: alsof de mensen die van de hoeken en straten zijn geplukt om deel te nemen aan het feest, wel op het feest gekleed waren. Wat maakt die man-zonder-bruiloftskleed zo opvallend in die feestmaal? Ik denk dat het ook daar gaat over de vraag over echtheid. De man zonder bruiloftskleed is iemand die nieuwsgierig is en wil weten hoe het er bij het feest van de koning aan toe gaat. Hij is als een voyeur die het allemaal wil zien om later te kunnen vertellen dat hij er ook bij was. Maar hij wil niet echt delen in de vreugde van de koning.

Het verhaal van de gasten van het bruiloftsmaal en vooral de laatste zin 'Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren' is vaak gebruikt in de zin in het licht van de toegang tot de hemel. Zeker in de protestantse traditie is het een sleutelzin geweest in het denken over de uitverkiezing door God en de soms wurgende vraag van mensen of zij wel tot de weinige uitverkorenen behoorden, of voor hen plaats zou zijn in de hemel.

Ik zou het verhaal vandaag anders willen lezen en horen. Als de uitnodiging van Jezus om nu in het leven dat wij elke dag leven, deel te zijn van Gods koninkrijk dat midden onder ons is. Die uitnodiging geldt voor iedereen, mensen binnen en buiten de kerk, voor slechten zowel als goeden. En het klopt, al te vaak hebben we allerlei redenen om die uitnodiging af te slaan. We hebben het te druk met al onze beslommeringen en belangen. God kan wel even wachten. Wie denkt dat het koninkrijk der hemelen iets is wat ooit misschien gerealiseerd zal worden, is het misschien ook zo dat Gods uitnodiging wel even kan wachten. Dat God ons wil laten delen in zijn vreugde dat zien we iets als wat later, zo tegen het einde wel aan de orde komt.

Paus Franciscus schreef in het begin van zijn pausschap een bemoediging met als titel 'De vreugde van het evangelie'. Het evangelie is allereerst een bron van vreugde, niet een opdracht of verplichting of een meetlat of een handboek voor deugdzaam leven waaraan we moeten voldoen. Het evangelie van vandaag nodigt ons uit om in die vreugde te delen. Nu, niet later. Nu, niet pas op het eind.

René Grotenhuis